

tilstræffelig Betryggelse, og med Sverige følger tillige Norge. Men derved er i Grunden Østersjøens Port neutraliseret. Det forekommer mig, at det er meget let at indse, at naar man vil sikke den fri Gjennemfart igjennem en saadan Port, er det ikke nok at neutralisere den ene Side; det maa være begge Sider. Jeg skal i denne Henseende gjøre opmærksom paa en ganske karakteristisk Udtalelse, som fremkom under Krimkrigen, den Gang da de nordiske Konger, Bennerne Frederik den Syvende og Karl den Femtende, saantidig havde erklæret de nordiske Riger neutrale, da Krimkrigen nærmede sig. Da blev dette refereret i et bekjendt fransk Tidsskrift: *Annuaire historique universelle* for 1854, og jeg oversætter heraf to smaa Sætninger: „De skandinaviske Kongerigers naturlige Politik er riensynlig at sikke Østersjøens Aabning og Frihed” — det er lidt tungent oversat, thi der staar: *l'ouverture et la liberté de la Baltique* — „for at sikke paa samme Tid deres Uafhængighed”; og tilføjer saa Forfatteren: „Derjom Neutralitet for Magter af første Rang betyder Magtesløshed, betyder dette Ord for de skandinaviske Stater det Samme som Uafhængighed”. Det, tror jeg, skal blive indset, er det sikreste Middel, for saa vidt overhovedet Noget er sikkert, til at bevare de nordiske Rigers Uafhængighed, at virke for at tilveiebringe deres Neutralisering. Men om man end let kan blive enig om, at Neutraliseringen er først og fremmest i vore nærmeste Naboers Interesse, i Tysklands og Ruslands, yttres der Tvivl med Hensyn til Vestmagterne, England og Frankrig. At det er i Tysklands Interesse, ligger jo ganske nær, idet nemlig Tyskland i Tilfælde af Danmarks Neutralisering ikke behøver længer at være ringeste Frygt for, at Danmark skulde blive dragen ind i en Alliance med en Fjende af Tyskland. Hvad det videre kan føre til, skal jeg ved denne Leilighed ikke komme ind paa, men kun antyde. Og med Hensyn til Rusland vil jeg bede lægge Mærke til, at de russiske Havne ere jo tilfrosne langt hen paa Foraaret, og i Tilfælde af Krig mellem Rusland paa den ene Side og England eller Frankrig paa den anden Side, dersom disse Magter benyttede Dieblicket, kunde de faae et stort Forspring ved at tvinge de nordiske Riger til Forbund med sig mod Rusland, inden Isten brød op. Men nu kommer jeg til Bevisførelsen for, at om end England og Frankrig synes at have mindre Interesse i Danmarks Neutralisering, have de saa meget mere i Norges, og dermed følger jo Sverigs. Medens nemlig Isten ligger til langt hen

paa Foraaret i de russiske Havne, ere de mere nordlige norske Havne isfri som Følge af den varme Strøm, Golfstrømmen, der fra Amerikas Ryt gaar op imod Norge. Det er derfor ogsaa bekjendt, at Rusland i lange Tider har havt, hvad man kalder et godt Die til disse nordlige norske Havne, og denne Kjendsgjerning har ogsaa givet sig Udtryk i den Traktat, som blev sluttet efter Krimkrigen, Novembertraktaten af 1855. Den gaar ud paa Følgende: Sverige-Norge forpligter sig til ikke at aftræde noget Omraade til Rusland, og dersom Rusland skulde søge at bemægtige sig noget, har England og Frankrig forpligtet sig til at komme dem til Hjælp. Her forekommer det mig, at ved at pege paa denne Traktat lægge vi det Lod i Vægtskaaen, hvorved Ligevægten kommer tilveie, saa at vi kunne sige, at Interesjerne holde hinanden i Ligevægt omkring dette Punkt eller det Omraade, hvor vi bo. — Men nu vil jeg tillade mig at spørge, om det ikke skulde være muligt mere bestemt og ligefrem, end man hidtil har mærket, at aabne Europas Dine for, hvor vigtigt det er, at Nøglen til Østersjøen ikke kommer i nogen enkelt Stormagts Besiddelse, men vedbliver at hvile hos smaa Nationer, der hver for sig og alle tilsammen ere for svage til at kunne lukke Porten af, men dog stærke nok til at kunne forsvare Neutraliteten, om den skulde krænses. Det er det, jeg mener, det gjælder om, og jeg kan ikke tro Andet, end at det maatte kunne lykkes at virke mere i den Retning, end hvad man hidtil har set. — Men en meget vigtig Ting, naar man taler om Fremtiden, er at spørge: er der Intet i Fortiden, der peger i den Retning? og dertil tror jeg, man maa sige: jo, det gjøre de tidligere nordiske Neutralitetsforbund. Hvis man altsaa opnaaede en vedvarende Neutralitet for de nordiske Riger, er det i Grunden kun at gjøre vedvarende, hvad der hidtil atter og atter har været foreløbigt. Jeg skal ikke komme ind paa et historisk Foredrag, som ikke vilde høre hjemme her, men kun antyde, at den Tanke synes ogsaa at have ligget, om end ubevidst, hos flere af vore største Statsmænd i Fortiden. Den kan paa en Maade spores allerede i Hannibal Sehesteds Testamente af 1666, hvor han netop kort efter, at vi havde mistet de danske Provindser hinsides Sundet, ikke destomindre tilraader en god Forstaelse mellem de nordiske Riger. Det er bekjendt, at Griffensfeld, den største Udenrigsminister, om jeg maa bruge det Udtryk, vi nogetsinde have havt, virkede i 1670-erne med Sver for at faae et nordisk